

АНОТАЦІЯ

Мусій О.І. Правове регулювання інноваційних інструментів в публічному управлінні. - Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081«Право». – Національний університет «Острозька академія», Острог, 2026.

Наукову працю присвячено комплексному дослідженню теоретичних та практичних аспектів впровадження інноваційних інструментів у сферу публічного управління, з'ясуванню їх правової природи, особливостей їх правової регламентації, практики застосування та ключової ролі у розвитку публічного управління в умовах цифровізації публічних послуг, розвитку інформаційного суспільства Україні та інтеграції до єдиного європейського цифрового простору. Вона заглиблюється в теоретико - правові, інституційні та практичні аспекти інтеграції таких інструментів в операційну діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Особливий акцент робиться на правовій основі електронного врядування, що гарантує прозорість, підзвітність, адміністративну ефективність, доступність публічних послуг, розширення громадянської участі та захист прав людини в цифровому середовищі.

Актуальність дослідження зумовлена швидким розвитком цифрових технологій та їх зростаючим впливом на процеси публічного управління. Нові системи, такі як цифрові платформи, електронні реєстри, ініціативи відкритих даних, рішення штучного інтелекту, системи електронного документообігу, системи цифрової ідентифікації, інструменти електронної демократії та державні цифрові сервіси, випередили традиційні регуляторні механізми. Як наслідок, органи державної влади та місцевого самоврядування часто стикаються з проблемами, коли передові технологічні інновації активно використовуються без належної правової чіткості щодо їхнього статусу, процедурних гарантій, сфери застосування, механізмів забезпечення підзвітності та наслідків для прав громадян.

У сучасних умовах управління інноваційні інструменти стали невід'ємними елементами адміністративної модернізації, обов'язковими компонентами щоденної взаємодії органів публічної влади як з окремо взятими громадянами, представниками бізнесу, так і з громадянським суспільством у цілому. Однак такі процеси вимагають не лише технологічного прогресу, але й розробки надійних правових підходів для забезпечення правової визначеності, пропорційності, прозорості, кібербезпеки, захисту персональних даних, рівного доступу до цифрових послуг та ефективного нагляду. Без належних регуляторних гарантій навіть найскладніші технологічні інновації ризикують викликати такі проблеми, як адміністративне перевищення повноважень, цифрове виключення (цифрова нерівність), несанкціонована обробка даних, алгоритмічна упередженість, обмеження процесуальних прав та зниження довіри громадськості до інституцій.

В Україні нормативно-правова база, що регулює інноваційні інструменти в публічному управлінні, має особливу актуальність. Країна досягла значних успіхів у розширенні цифрових державних послуг, вдосконаленні ініціатив електронної демократії, використанні систем відкритих даних, сприянні електронній взаємодії між органами влади та громадянами, а також створенні сучасних цифрових платформ. Однак виклики, спричинені повномасштабною війною, постійними кібератаками, інституційними вразливостями, нападами на цифрову інфраструктуру та необхідністю підтримки безперервності управління, загострили критичну важливість забезпечення цифрових інновацій комплексним правовим, організаційним та технічним захистом.

Основна увага в дисертаційному дослідженні приділяється системі публічно-правових відносин, що виникають внаслідок впровадження та застосування цих інноваційних інструментів у публічному управлінні. Вона розглядає ці відносини не просто як технологічні чи бюрократичні взаємодії, а як правові рамки, що визначають права, обов'язки, повноваження та відповідальність різних зацікавлених сторін, включаючи органи державної

влади, місцеве самоврядування, громадян, групи громадянського суспільства та юридичні особи приватного права.

У дисертації досліджується концепція подвійної природи інноваційних інструментів у публічному управлінні. З одного боку, вони підвищують ефективність адміністративних процесів, спрощують доступ до державних послуг, зменшують бюрократичні перешкоди та сприяють новим можливостям залучення громадян. З іншого боку, вони породжують різні правові та етичні виклики, особливо коли їх впровадження не супроводжується належним регулюванням, інституційною підзвітністю та технічними гарантіями. Таким чином, правова основа регулювання інноваційних інструментів не повинна перешкоджати технологічному прогресу, а радше спрямовувати його до узгодження з принципами верховенства права, прозорості, пропорційності, підзвітності, інклюзивності та поваги до прав людини.

У першому розділі «Теоретико-правові засади регулювання інноваційних інструментів у публічному управлінні» розкрито зміст основних концепцій та суть термінології, пов'язаних з інноваційними інструментами в публічному управлінні. Автором досліджено значення та обсяг інновацій у державному секторі, їх відмінність від інновацій приватного сектору, їх правову значущість у механізмі створення суспільної цінності. Особливу увагу приділено електронній демократії – її інструментам, фазам розвитку, а також вітчизняній та міжнародній практиці впровадження.

Подальші обговорення охоплюють електронне управління документами та підкреслюють роль інноваційних заходів у просуванні прозорості, підзвітності та стратегій боротьби з корупцією в державних установах.

У дослідженні наголошується на тому, що інновації в публічному управлінні виходять за рамки технологічного прогресу. Він охоплює організаційні, процедурні, управлінські, комунікативні та правові трансформації, які змінюють діяльність державних установ та їхню взаємодію з суспільством. На відміну від приватного сектору, де інновації насамперед стимулюють прибуток та конкурентоспроможність, інновації в державному

секторі спрямовані на створення суспільної цінності, покращення надання послуг, заохочення демократичної участі та захист конституційних прав. Отже, оцінка таких інструментів вимагає чіткого визначення критеріїв, які забезпечать законність, доступність, рівність, прозорість, ефективність, підзвітність та захист суспільних інтересів.

Значна увага приділяється електронній демократії як наріжному каменю інноваційного інструментарію сучасного публічного управління. Такі механізми, як електронні петиції, онлайн-консультації, партисипативне бюджетування, цифрові громадські форуми, електронні опитування, муніципальні онлайн-платформи та інші форми цифрової участі, мають потенціал суттєво збільшити участь громадян у процесах прийняття державних та муніципальних рішень.

Однак дослідження підкреслює, що ці механізми не повинні зводитися до символічних чи процедурних формальностей. Їхня нормативна база повинна забезпечувати справжній вплив на прийняття рішень, надійні канали зворотного зв'язку, прозорість обговорень, гарантувати недопущення маніпуляцій, ефективні механізми перевірки та можливості для оскарження бездіяльності або поверхневих, формальних відповідей з боку представників органів публічної влади.

У дисертації також розглядається електронне управління документами як критично важливий інструмент для підвищення адміністративної ефективності, міжорганізаційної координації, прозорості та безперервності управління. Цей інструмент набуває особливого значення під час криз, таких як воєнний час або надзвичайні ситуації, коли державні органи повинні виконувати свої обов'язки, незважаючи на фізичні або пов'язані з безпекою обмеження. Тим не менш, електронне управління документами вимагає суворих правових положень для гарантування автентичності, цілісності, доступності, зберігання, архівування, кібербезпеки та юридичної дійсності електронних записів.

Спираючись на аналіз, представлений у першому розділі, пропонується, що інноваційні інструменти в публічному управлінні не повинні обмежуватися цифровими чи технологічними досягненнями, а радше розумітися як складна

система, що охоплює правові, організаційні, управлінські, комунікативні та технологічні механізми. Ці інструменти спрямовані на трансформацію діяльності державних органів та посилення їхньої взаємодії з суспільством. Прийняття цієї ширшої перспективи дозволяє уникнути вузької зосередженості на технічних аспектах та позиціонує інновації як правову та інституційну концепцію. Стверджується, що такі інструменти необхідно оцінювати на основі їхньої здатності створювати суспільну цінність, покращувати доступ до послуг, сприяти демократичній участі, підвищувати прозорість та захищати права громадян.

Крім того, у першому розділі пропонується створення комплексної концептуальної та правової основи впровадження інновацій у публічне управління. При цьому концепція повинна враховувати особливості інноваційних інструментів та чітко розмежовувати інновації в державному секторі від інновацій у приватному секторі, підкреслюючи, що інновації в державному секторі пріоритезують суспільні інтереси, законність, підзвітність, рівний доступ та довіру до інституцій над прибутком чи ринковою конкуренцією.

У дисертації також підтверджується ідея про те, що юридичне регулювання інноваційних інструментів повинно відповідати основним принципам, таким як законність, правова визначеність, прозорість, пропорційність, підзвітність, доступність, технологічна нейтральність, сумісність, захист персональних даних, кібербезпека та повага до прав людини.

Другий розділ «Правове регулювання інноваційних інструментів у діяльності органів державної влади» зосереджений на застосуванні інноваційних інструментів управління, що використовуються органами державної влади. У ньому досліджується впровадження електронних механізмів у діяльність Верховної Ради України, включаючи електронні системи голосування, цифрову взаємодію з громадянами, доступ до законодавчої інформації онлайн та використання цифрових баз даних правових актів.

В результаті проведеного аналізу обгрунтовано, що цифровізація парламентських процедур є критично важливим компонентом сприяння прозорості у сфері законотворчості, посилення громадського контролю, забезпечення відкритості законодавчого процесу та розширення доступу до правової інформації.

Дисертантом аргументована необхідність впровадження цифрових інструментів Парламентом, що має супроводжуватися чітко визначеними правовими та процедурними гарантіями. До них належать надійні стандарти для забезпечення електронного голосування, механізми цифрової ідентифікації членів парламенту, прозора публікація законодавчих документів, відстежувані записи про поправки, рівний доступ до парламентської інформації та захист від маніпуляцій цифровими системами.

Крім того, досліджується потенційна роль штучного інтелекту як допоміжного аналітичного інструменту в законодавчій діяльності, зокрема для таких завдань, як виявлення законодавчих конфліктів, внесення поправок та вдосконалення законопроектів. Однак, наголошується, що використання штучного інтелекту має залишатися прозорим, контролюватися уповноваженим персоналом та підтримувати демократичні цінності.

Ще одним ключовим напрямом дисертаційного дослідження є модернізація взаємодії громадян та органів виконавчої влади. У роботі комплексно проаналізовано та систематизовано різні цифрові державні послуги, такі як державна платформа «Дія», електронні реєстри, системи відкритих даних, міжвідомча цифрова взаємодія та інші технологічні інновації, що впроваджуються органами державної влади.

Виконавча гілка влади стала однією з найдинамічніших сфер цифрової трансформації, оскільки онлайн-платформи та цифрові адміністративні процеси безпосередньо впливають на доступ громадян та бізнесу до державних послуг щодня.

При цьому автор приділяє особливу увагу застереженням від порушення процесуальних прав громадян у процесі цифровізації державних послуг.

Онлайн-взаємодія з державними органами повинна гарантувати еквівалентний рівень правового захисту, як і традиційні процеси. Громадяни повинні зберігати такі права, як отримання оновлень щодо статусів заявок, виправлення неточностей у цифрових записах, отримання обґрунтованих адміністративних рішень, оскарження автоматизованих або електронних рішень та доступ до альтернативних методів доступу до державних послуг, якщо вони стикаються з труднощами під час використання цифрових платформ. Тому правові рамки повинні забезпечувати гармонійну інтеграцію цифрових трансформацій із процесуальними гарантіями в публічному управлінні.

Окрему увагу присвячено впровадженню інноваційних технологій у судовій системі України. У дисертаційній роботі розглядаються сучасні цифрові послуги в судовій системі, платформи електронного правосуддя, міжнародна практика, майбутній розвиток електронних судів в Україні та досягнення у механізмі виконання судових рішень. Автором наголошується, що системи електронного правосуддя мають значний потенціал для покращення доступу до правосуддя шляхом мінімізації процесуальних затримок, спрощення спілкування суду із зацікавленими сторонами та сприяння прозорості судових процесів.

Однак стверджується, що впровадження технологій у судову систему вимагає ретельного дотримання фундаментальних правових принципів, таких як гарантії справедливого судочинства, рівність перед законом, незалежність судової влади, конфіденційність судових матеріалів та процедурна прозорість.

Аргументовано необхідність визначення чітких нормативних рамок закріплення юридичної дійсності цифрових процесуальних документів, визначення протоколів для електронних повідомлень, встановлення керівних принципів проведення віртуальних слухань, забезпечення захисту процесуальних прав у цифровому контексті та вирішення питань відповідальності, що виникають внаслідок технічних збоїв, які можуть перешкоджати доступу до судової влади.

У третьому розділі «Правове регулювання інноваційних інструментів у системі місцевого самоврядування» йдеться про застосування інноваційних інструментів публічного управління в системі місцевого самоврядування. Досліджено роль центрів надання адміністративних послуг та інших пов'язаних установ як прикладів ефективного надання державних та муніципальних послуг на рівні громади. Аналізуються особливості використання електронних інструментів у діяльності муніципалітетів, таких як онлайн-звернення, петиції, опитування, муніципальні цифрові послуги, партисипативне бюджетування та сприяння прозорості та відкритості у місцевому врядуванні. Крім того, наголошено на раціональному використанні соціальних мереж та мобільних додатків як ключових інструментів для залучення мешканців до справ громади.

Підкреслено критичну важливість впровадження цих інноваційних інструментів на муніципальному рівні, враховуючи, що місцеве самоврядування є рівнем публічної влади, який найбільш наближений до рівня громади.

Такі інструменти, як муніципальні онлайн-послуги, місцеві цифрові платформи, механізми партисипативного бюджетування, електронні петиції, відкритий доступ до місцевих даних, мобільні додатки та цифрові канали комунікації, можуть відігравати ключову роль у сприянні зміцненню зв'язків між муніципалітетами та їхніми мешканцями. Ці інновації мають потенціал для зміцнення довіри, підвищення якості послуг, заохочення громадянської участі та розширення можливостей для ефективної місцевої демократії.

Водночас, у дослідженні наголошується на необхідності чіткіших національних правових рамок для керівництва та стандартизації використання цифрових інструментів органами місцевого самоврядування без підризу їхньої автономії. Ці рамки повинні охоплювати такі сфери, як електронні петиції, онлайн-консультації, процеси партисипативного бюджетування, цифровий доступ до муніципальних послуг, прозорість публікації місцевих даних, захист персональної інформації на місцевому рівні, забезпечення доступності цифрових інструментів для всіх мешканців та створення механізмів громадського контролю. Особлива увага приділяється партисипативному бюджетуванню як

потужному засобу залучення мешканців до формування ініціатив розвитку громад.

Четвертий розділ «Правові гарантії безпеки використання електронних сервісів у публічному адмініструванні» зосереджений на безпеці електронних послуг у публічному управлінні, досліджуючи ключові теми, такі як захист персональних даних, технічні засоби захисту інструментів цифрової демократії, правові та практичні аспекти кібербезпеки, еволюція цифрової ідентичності, роль штучного інтелекту в публічному управлінні та важливість кібербезпеки як основи демократії. Ці питання аналізуються стосовно захисту виборів, цифрових платформ та даних громадян.

У дисертації стверджується, що захист цифрового публічного управління є важливим для його легітимності. Публічні цифрові послуги не можуть вважатися ефективними, якщо вони схильні до кібератак, витоків даних, несанкціонованих маніпуляцій або зловживання автоматизованими системами.

В контексті України кібербезпека виходить за межі просто технічного питання; вона тісно пов'язана з національною безпекою, демократичною стабільністю, захистом прав людини та довірою громадян до державних інституцій.

Автор дослідження акцентує увагу на необхідності модернізації вітчизняної правової бази щодо захисту персональних даних відповідно до сучасних європейських стандартів. Зростаюча взаємопов'язаність реєстрів, платформ та послуг значно збільшує обсяг персональних даних, що обробляються органами публічної влади. Як наслідок, стає вкрай важливим гарантувати, щоб цифровий прогрес не призвів до надмірного стеження, неконтрольованого обміну даними або необґрунтованого втручання в приватне життя. Захист персональних даних має бути визнаний фундаментальним правом, а не розглядатися як процедурна формальність.

У дисертації також розглядаються правові та етичні наслідки використання штучного інтелекту в публічному управлінні. Штучний інтелект має потенціал для покращення державної діяльності завдяки покращеному аналізу даних,

ефективному наданню послуг, виявленню ризиків, управлінню робочим навантаженням та процесам прийняття рішень. Однак, це також створює такі проблеми, як алгоритмічна упередженість, відсутність прозорості, недостатнє пояснення автоматизованих рішень, потенційні помилки та неоднозначності щодо підзвітності. Тому впровадження штучного інтелекту в публічному управлінні вимагає чітко визначеної правової основи, яка окреслює межі його використання, забороняє шкідливі практики, класифікує ризики, забезпечує прозорість та підзвітність, передбачає нагляд людини в критичних ситуаціях, встановлює процеси аудиту, визначає правила відповідальності та гарантує громадянам можливість оскаржувати рішення, прийняті під впливом штучного інтелекту.

У висновках дисертації автор вкотре аргументує, що ефективність інноваційних інструментів у публічному управлінні залежить не лише від їхньої технологічної потужності, але й насамперед від якості, узгодженості та правозахисної орієнтації їхнього правового регулювання. Цифрова трансформація повинна супроводжуватися чіткими правилами, що визначають правовий статус та межі інноваційних інструментів, повноваження та відповідальність органів державної влади, процесуальні гарантії для громадян, механізми адміністративного та судового оскарження, вимоги кібербезпеки та стандарти захисту персональних даних. На цій основі в дисертації пропонується орієнтована на людину та права модель правового регулювання, в якій технологічний розвиток поєднується з верховенством права, адміністративна ефективність – з процесуальною справедливістю, відкритість – з конфіденційністю, автоматизація – зі змістовним людським наглядом, а цифрова доступність – із соціальною інклюзією. Впровадження цієї моделі може сприяти формуванню прозорої, безпечної, підзвітної, стійкої та орієнтованої на громадян системи публічного управління в Україні.

Наукове значення та внесок дисертації полягає у розробці цілісного правового розуміння інноваційних інструментів як окремого та складного об'єкта публічно-правового регулювання, а не як сукупності окремих

технологічних рішень. У дослідженні систематизовано теоретико - правові основи електронної демократії, електронного документообігу, цифрових державних послуг, електронних реєстрів, відкритих даних, цифрової ідентичності, штучного інтелекту та кібербезпеки, а також розкрито їхній взаємозв'язок у рамках єдиної системи цифрового публічного управління.

Внесок у правову науку також полягає в обґрунтуванні подвійної правової природи інновацій, уточненні критеріїв розмежування інновацій державного сектору від інновацій приватного сектору та формулюванні комплексу принципів і регуляторних напрямків подальшого розвитку законодавства України, зокрема й в умовах правового режиму воєнного стану. Запропоновані висновки збагачують доктрину адміністративного та публічного права, створюють концептуальну основу для подальших досліджень цифрового управління та можуть бути використані в законотворчості, правоохоронній діяльності, реформуванні публічного управління, професійній підготовці та наближенні законодавства України до європейських правових стандартів.

Ключові слова: інноваційні інструменти, публічне управління, права людини, верховенство права, цифровізація, електронне урядування, учасницька демократія, електронний документообіг, комунікативна компетентність, штучний інтелект, кібербезпека, віртуальні активи, цифрове судочинство, євроінтеграція, місцеве самоврядування, територіальна громада, громадянське суспільство, воєнний стан.

ABSTRACT

Musii O.I. Legal regulation of innovative instruments in public administration. - Qualification scientific work in the form of a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 081 "Law".
- National University "Ostroh Academy", Ostroh, 2026.

The scientific work is devoted to a comprehensive study of the theoretical and practical aspects of the introduction of innovative tools in the field of public administration, to clarifying their legal nature, the features of their legal regulation, the

practice of application and the key role in the development of public administration in the context of the digitalization of public services, the development of the information society in Ukraine and integration into a single European digital space. It delves into the theoretical, legal, institutional and practical aspects of the integration of such tools into the operational activities of state authorities and local self-government. Special emphasis is placed on the legal basis of e-government, which guarantees transparency, accountability, administrative efficiency, accessibility of public services, expansion of civic participation and protection of human rights in the digital environment.

The relevance of the study is due to the rapid development of digital technologies and their growing impact on public governance processes. New systems, such as digital platforms, electronic registries, open data initiatives, artificial intelligence solutions, electronic document management systems, digital identification systems, e-democracy tools and government digital services, have overtaken traditional regulatory mechanisms. As a result, state and local governments often face problems when advanced technological innovations are actively used without proper legal clarity regarding their status, procedural guarantees, scope, accountability mechanisms and consequences for citizens' rights.

In modern governance conditions, innovative tools have become integral elements of administrative modernization, mandatory components of daily interaction of public authorities with individual citizens, business representatives, and civil society as a whole. However, such processes require not only technological progress, but also the development of reliable legal approaches to ensure legal certainty, proportionality, transparency, cybersecurity, protection of personal data, equal access to digital services, and effective supervision. Without appropriate regulatory guarantees, even the most sophisticated technological innovations risk causing problems such as administrative abuse of power, digital exclusion (digital inequality), unauthorized data processing, algorithmic bias, restrictions on procedural rights, and a decrease in public trust in institutions.

In Ukraine, the regulatory framework governing innovative tools in public administration is of particular relevance. The country has made significant progress in

expanding digital public services, improving e-democracy initiatives, using open data systems, promoting electronic interaction between authorities and citizens, and creating modern digital platforms. However, the challenges posed by full-scale war, persistent cyberattacks, institutional vulnerabilities, attacks on digital infrastructure, and the need to maintain continuity of governance have heightened the critical importance of providing digital innovations with comprehensive legal, organizational, and technical protection.

The main focus of the dissertation research is on the system of public-legal relations arising from the introduction and application of these innovative tools in public administration. It considers these relations not simply as technological or bureaucratic interactions, but as legal frameworks that define the rights, obligations, powers and responsibilities of various stakeholders, including state authorities, local governments, citizens, civil society groups and private law legal entities.

The dissertation explores the concept of the dual nature of innovative tools in public administration. On the one hand, they increase the efficiency of administrative processes, simplify access to public services, reduce bureaucratic obstacles and facilitate new opportunities for citizen engagement. On the other hand, they raise various legal and ethical challenges, especially when their implementation is not accompanied by proper regulation, institutional accountability and technical safeguards. Thus, the legal framework for regulating innovative tools should not hinder technological progress, but rather guide it towards compliance with the principles of the rule of law, transparency, proportionality, accountability, inclusiveness and respect for human rights.

The first chapter, "Theoretical and Legal Principles of Regulation of Innovative Instruments in Public Administration," reveals the content of the main concepts and the essence of the terminology related to innovative instruments in public administration. The author examines the meaning and scope of innovations in the public sector, their difference from innovations in the private sector, and their legal significance in the mechanism of creating social value. Particular attention is paid to e-

democracy - its tools, phases of development, as well as domestic and international implementation practices.

Further discussions cover electronic document management and highlight the role of innovative measures in promoting transparency, accountability and anti-corruption strategies in public institutions.

The study emphasizes that innovation in public administration goes beyond technological progress. It encompasses organizational, procedural, managerial, communicative and legal transformations that change the way public institutions operate and how they interact with society. Unlike the private sector, where innovation primarily drives profit and competitiveness, innovation in the public sector aims to create public value, improve service delivery, promote democratic participation and protect constitutional rights. Therefore, the evaluation of such tools requires a clear definition of criteria that will ensure legitimacy, accessibility, equity, transparency, efficiency, accountability and protection of the public interest.

Considerable attention is paid to e-democracy as a cornerstone of innovative tools for modern public administration. Mechanisms such as e-petitions, online consultations, participatory budgeting, digital public forums, e-surveys, municipal online platforms and other forms of digital participation have the potential to significantly increase citizen participation in state and municipal decision-making processes.

However, the study emphasizes that these mechanisms should not be reduced to symbolic or procedural formalities. Their regulatory framework should ensure real influence on decision-making, reliable feedback channels, transparency of deliberations, guarantees against manipulation, effective verification mechanisms and opportunities to challenge inaction or superficial, formal responses from public authorities.

The thesis also considers electronic document management as a critical tool for improving administrative efficiency, inter-organizational coordination, transparency and continuity of management. This tool becomes particularly important during crises such as wartime or emergencies, when public authorities must perform their duties

despite physical or security-related constraints. However, electronic document management requires strict legal provisions to guarantee the authenticity, integrity, availability, storage, archiving, cybersecurity and legal validity of electronic records.

Building on the analysis presented in the first section, it is proposed that innovative tools in public administration should not be limited to digital or technological advances, but rather be understood as a complex system encompassing legal, organizational, managerial, communicative and technological mechanisms. These tools aim to transform the activities of public authorities and enhance their interaction with society. Adopting this broader perspective avoids a narrow focus on technical aspects and positions innovation as a legal and institutional concept. It is argued that such tools should be assessed on the basis of their ability to create public value, improve access to services, facilitate democratic participation, increase transparency and protect citizens' rights.

In addition, the first section proposes the creation of a comprehensive conceptual and legal framework for the introduction of innovations in public administration. The concept should take into account the specifics of innovation instruments and clearly distinguish innovations in the public sector from innovations in the private sector, emphasizing that innovations in the public sector prioritize public interests, legality, accountability, equal access and trust in institutions over profit or market competition.

The thesis also confirms the idea that the legal regulation of innovative instruments should comply with fundamental principles such as legality, legal certainty, transparency, proportionality, accountability, accessibility, technological neutrality, compatibility, personal data protection, cybersecurity and respect for human rights. The second section "Legal Regulation of Innovative Instruments in the Activities of State Authorities" focuses on the application of innovative management instruments used by state authorities. It examines the implementation of electronic mechanisms in the activities of the Verkhovna Rada of Ukraine, including electronic voting systems, digital interaction with citizens, access to legislative information online and the use of digital databases of legal acts.

The analysis substantiates that the digitalization of parliamentary procedures is a critically important component of promoting transparency in the field of lawmaking, strengthening public control, ensuring openness of the legislative process and expanding access to legal information.

The dissertation argues for the need for the implementation of digital tools by Parliament, which should be accompanied by clearly defined legal and procedural guarantees. These include reliable standards for ensuring electronic voting, mechanisms for digital identification of members of parliament, transparent publication of legislative documents, traceable records of amendments, equal access to parliamentary information and protection against manipulation of digital systems.

In addition, the potential role of artificial intelligence as an auxiliary analytical tool in legislative activity is explored, in particular for tasks such as identifying legislative conflicts, making amendments and improving draft laws. However, it is emphasized that the use of artificial intelligence should remain transparent, controlled by authorized personnel and support democratic values.

Another key area of the dissertation research is the modernization of interaction between citizens and executive authorities. The work comprehensively analyzes and systematizes various digital public services, such as the state platform "Diya", electronic registers, open data systems, interdepartmental digital interaction and other technological innovations implemented by public authorities.

The executive branch has become one of the most dynamic areas of digital transformation, as online platforms and digital administrative processes directly affect citizens' and businesses' access to public services on a daily basis.

The author pays particular attention to the caveats against the violation of citizens' procedural rights in the process of digitalizing public services.

Online interaction with public authorities should guarantee an equivalent level of legal protection as traditional processes. Citizens should retain rights such as receiving updates on the status of applications, correcting inaccuracies in digital records, obtaining reasoned administrative decisions, challenging automated or electronic decisions, and accessing alternative methods of accessing public services if

they encounter difficulties when using digital platforms. Therefore, the legal framework should ensure the harmonious integration of digital transformations with procedural guarantees in public administration.

Special attention is paid to the introduction of innovative technologies in the judicial system of Ukraine. The dissertation examines modern digital services in the judicial system, e-justice platforms, international practice, the future development of e-courts in Ukraine and achievements in the mechanism of enforcement of court decisions. The author emphasizes that e-justice systems have significant potential to improve access to justice by minimizing procedural delays, simplifying the court's communication with interested parties and promoting the transparency of judicial processes. However, it is argued that the introduction of technologies into the judicial system requires careful adherence to fundamental legal principles, such as guarantees of fair trial, equality before the law, independence of the judiciary, confidentiality of court materials and procedural transparency.

The need to define a clear regulatory framework for securing the legal validity of digital procedural documents, defining protocols for electronic notifications, establishing guidelines for conducting virtual hearings, ensuring the protection of procedural rights in the digital context, and resolving liability issues arising from technical failures that may impede access to the judiciary is argued. The third section, “Legal Regulation of Innovative Tools in the Local Government System,” discusses the use of innovative public management tools in the local government system. The role of administrative service centers and other related institutions as examples of effective provision of state and municipal services at the community level is examined. The features of the use of electronic tools in the activities of municipalities, such as online appeals, petitions, surveys, municipal digital services, participatory budgeting, and promoting transparency and openness in local government, are analyzed. In addition, the rational use of social networks and mobile applications as key tools for engaging residents in community affairs was emphasized.

The critical importance of implementing these innovative tools at the municipal level is highlighted, given that local government is the level of public authority closest to the community level.

Tools such as municipal online services, local digital platforms, participatory budgeting mechanisms, e-petitions, open access to local data, mobile applications and digital communication channels can play a key role in helping to strengthen the links between municipalities and their residents. These innovations have the potential to strengthen trust, improve the quality of services, encourage civic participation and expand opportunities for effective local democracy.

At the same time, the study highlights the need for a clearer national legal framework to guide and standardize the use of digital tools by local governments without undermining their autonomy. This framework should cover areas such as e-petitions, online consultations, participatory budgeting processes, digital access to municipal services, transparency in the publication of local data, protection of personal information at the local level, ensuring the accessibility of digital tools for all residents and the creation of public oversight mechanisms. Particular attention is paid to participatory budgeting as a powerful tool for involving residents in shaping community development initiatives.

The fourth section, “Legal guarantees for the security of electronic services in public administration,” focuses on the security of electronic services in public administration, examining key topics such as the protection of personal data, technical means of protecting digital democracy tools, legal and practical aspects of cybersecurity, the evolution of digital identity, the role of artificial intelligence in public administration, and the importance of cybersecurity as a foundation of democracy. These issues are analyzed in relation to the protection of elections, digital platforms, and citizens’ data.

The thesis argues that the protection of digital public administration is essential for its legitimacy. Public digital services cannot be considered effective if they are susceptible to cyberattacks, data leaks, unauthorized manipulation or abuse of automated systems.

In the context of Ukraine, cybersecurity goes beyond a mere technical issue; it is closely linked to national security, democratic stability, the protection of human rights and citizens' trust in state institutions.

The author of the study emphasizes the need to modernize the domestic legal framework for the protection of personal data in accordance with modern European standards. The growing interconnectedness of registries, platforms and services significantly increases the volume of personal data processed by public authorities. As a result, it becomes extremely important to ensure that digital progress does not lead to excessive surveillance, uncontrolled data exchange or unjustified interference in private life. The protection of personal data should be recognized as a fundamental right, and not considered a procedural formality.

The thesis also examines the legal and ethical implications of using artificial intelligence in public administration. Artificial intelligence has the potential to improve government performance through improved data analysis, efficient service delivery, risk identification, workload management and decision-making processes. However, it also creates problems such as algorithmic bias, lack of transparency, insufficient explainability of automated decisions, potential errors and ambiguities regarding accountability. Therefore, the implementation of artificial intelligence in public administration requires a clearly defined legal framework that outlines the limits of its use, prohibits harmful practices, classifies risks, ensures transparency and accountability, provides for human oversight in critical situations, establishes audit processes, defines liability rules and guarantees citizens the opportunity to challenge decisions made under the influence of artificial intelligence.

In the conclusions of the dissertation, the author once again argues that the effectiveness of innovative tools in public administration depends not only on their technological power, but also, first of all, on the quality, coherence and human rights orientation of their legal regulation. Digital transformation should be accompanied by clear rules that define the legal status and boundaries of innovative tools, the powers and responsibilities of state authorities, procedural guarantees for citizens, administrative and judicial appeal mechanisms, cybersecurity requirements and

personal data protection standards. On this basis, the dissertation proposes a human- and rights-oriented model of legal regulation, in which technological development is combined with the rule of law, administrative efficiency with procedural justice, openness with confidentiality, automation with meaningful human oversight, and digital accessibility with social inclusion. The implementation of this model can contribute to the formation of a transparent, secure, accountable, sustainable and citizen-oriented public administration system in Ukraine.

The scientific significance and contribution of the dissertation lies in the development of a holistic legal understanding of innovative instruments as a separate and complex object of public legal regulation, and not as a set of individual technological solutions. The study systematizes the theoretical and legal foundations of electronic democracy, electronic document management, digital public services, electronic registers, open data, digital identity, artificial intelligence and cybersecurity, and also reveals their relationship within the framework of a single system of digital public administration.

The contribution to legal science also lies in substantiating the dual legal nature of innovations, clarifying the criteria for distinguishing public sector innovations from private sector innovations, and formulating a set of principles and regulatory directions for the further development of Ukrainian legislation, including under the legal regime of martial law. The proposed conclusions enrich the doctrine of administrative and public law, create a conceptual basis for further research into digital governance, and can be used in lawmaking, law enforcement, public administration reform, professional training, and approximation of Ukrainian legislation to European legal standards.

Keywords: innovative tools, public administration, human rights, rule of law, digitalization, e-government, participatory democracy, electronic document management, communicative competence, artificial intelligence, cybersecurity, virtual assets, digital justice, European integration, local self-government, territorial community, civil society, martial law.